

Sygn. akt I Ca 240/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Nowaczyński (spr.)

Sędziowie: SO Aleksandra Ratkowska

SO Teresa Zawistowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiewska

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2014 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. J.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Braniewie

z dnia 28 maja 2014 r. sygn. akt I C 322/14

oddala apelację

Sygn. akt I Ca 240/14

UZASADNIENIE

Powód K. J. wniósł o zasądzenie od pozwanego Powiatu (...) kwoty 425 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 września 2004r. tytułem bezpodstawnego wzbogacenia poprzez pobranie opłaty za wydanie karty pojazdu w zawyżonej wysokości.

Pozwany Powiat (...) domagał się oddalenia powództwa, zarzucając brak legitymacji procesowej biernej, którą posiadał w sprawie Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę (...).

Wyrokiem z dnia 28 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Braniewie zasądził od pozwanego Powiatu (...) na rzecz powoda K. J. kwotę 425 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 września 2004r. oraz kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, powołując się na następujące ustalenia i wynikające z nich wnioski:

K. J. dnia 30 września 2004r. zarejestrował w Starostwie Powiatowym w B. zakupiony w Niemczech samochód marki O. (...). Wydano mu kartę pojazdu, za którą zapłacił 500 zł. W dniu 20 listopada 2013r. skierował do starosty (...) żądanie zwrotu kwoty 425 zł i uzyskał odpowiedź odmowną.

Sąd zważył, że z powoływanego przez pozwanego przepisu art. 77 ustawy Prawo o ruchu drogowym nie wynika, iż sprawy z zakresu rejestracji pojazdów są rzeczywiście sprawami z zakresu administracji rządowej wykonywanymi przez powiat, co uzasadniałoby twierdzenie o legitymacji przysługującej w tej sprawie Skarbowi Państwa. Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym dla uznania, że dane zadanie jest wykonywane przez powiat jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej niezbędne jest aby przepis ustawy wyraźnie o tym stanowił. Tymczasem przywoływany art. 77 ustawy Prawo o ruchu drogowym w ust. 3 stanowi jedynie, że kartę pojazdu wydaje właściwy w sprawie rejestracji pojazdu starosta. Przepis ten, ani żaden inny przepis ustawy nie wskazuje więc, że jest to zadanie z zakresu administracji rządowej.

Dalej Sąd wyjaśnił, że opłatę za kartę pojazdu w kwocie 500 zł pobrano od powoda na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, który to przepis wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 stycznia 2006r. został uznany za niezgodny z Konstytucją. Natomiast według obowiązującego rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 marca 2006r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 75 zł. W takim stanie powód nienależnie świadczył na rzecz pozwanego kwotę 425 zł, skoro podstawa świadczenia w takiej kwocie odpadła. Dlatego też powództwo należało uwzględnić na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c. O ustawowych odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., zaś o kosztach procesu na mocy art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 i 2 k.p.c.

W apelacji od powyższego wyroku pozwany Powiat (...), zarzucając naruszenie przepisu art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym, przez uznanie, że kompetencje wynikające z art. 77 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym stanowią zadania własne powiatu, wniósł o jego zmianę i oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazywał, że powiat jest wspólnotą samorządową mieszkańców i jego podstawowym zadaniem jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców powiatu – są to tzw. zadania własne. Organami powiatu, zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym są rada i zarząd powiatu, które mogą uchwalać akty prawne, wydawać rozstrzygnięcia administracyjne oraz składać oświadczenia woli. Poza zadaniami własnymi powiaty wykonują również zadania zlecone na podstawie regulacji ustawowych lub porozumień. Przy wykonywaniu tych ostatnich zadań organem właściwym jest jednak za zawsze starosta. Z treści art. 4 ust. 4 powoływanej ustawy w zw. z art. 77 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym można wywieść wniosek, że niniejsza sprawa dotyczy kompetencji zleconej powiatom, gdyż w sprawach administracyjnych wynikających z przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym – powiaty wykonują wyłącznie zadania zlecone. W takim razie stroną pozwaną w sprawie powinien być Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę (...) a nie Powiat (...).

Powód K. J. nie odniósł się do apelacji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jako bezzasadna podlegała oddaleniu. Wbrew postawionemu zarzutowi Sąd pierwszej instancji przy rozstrzygnięciu sprawy nie dopuścił się naruszenia wskazywanych przepisów prawa materialnego i prawidłowo orzekł o zasadności żądania pozwu, przyjmując legitymację procesową bierną po stronie pozwanego Powiatu (...). Poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne i wyciągnięte na ich podstawie wnioski należało w pełni podzielić i przyjąć za własne bez potrzeby ponownego ich przedstawiania w niniejszym uzasadnieniu. Odnieść natomiast należało się jedynie do tych ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacji, a więc do ustalenia legitymacji procesowej pozwanego.

Zadania własne powiatu obejmują sprawy związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców. Natomiast zadania zlecone wykonywane przez powiat mają charakter ogólnopaństwowy i są wykonywane nie w imieniu własnym, ale w imieniu administracji rządowej. Zadania te mogą być nakładane w drodze ustawy lub na podstawie porozumienia zawartego z organem administracji rządowej. W istocie wszystkie zadania wykonywane przez powiat jako jednostkę

samorządu terytorialnego mają charakter zadań publicznych w tym znaczeniu, że służą zaspokojeniu potrzeb zbiorowych społeczności czy to lokalnych, w wypadkach zadań własnych, czy też całego społeczeństwa, jak przy zadaniach zleconych. Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (j.t.: Dz. U. z 2013r., poz. 595, ze zm.) ustawy mogą określać niektóre sprawy należące do zakresu działania powiatu jako zadania z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez powiat. W tej sprawie więc to przepis ustawy musiał wyraźnie określać, że zadanie polegające na rejestracji pojazdu i wydawanie karty pojazdu (art. 71 ust. 1 pkt 2, art. 73 ust. 1 i art. 77 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym) jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Tymczasem interesujące nas regulacje prawne wynikające z tej ustawy na to nie wskazują, i właśnie dlatego należało przyjąć, że wydawanie karty pojazdu należy do zadań własnych powiatu w ramach zaspokajania zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej. Takie wnioskowanie znajduje również potwierdzenie w Konstytucji, która w art. 166 ust. 1 stanowi, że zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej są wykonywane przez jednostkę samorządu terytorialnego jako zadanie własne. Jest to więc reguła. Natomiast, gdy wynika to z uzasadnionych potrzeb państwa, ustawa może zlecić jednostkom samorządu terytorialnego wykonywanie innych zadań publicznych; ustawa określa tryb przekazywania i sposób wykonywania zadań zleconych (ust. 2). Z taką zaś sytuacją nie mamy do czynienia w przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Taka wykładnia znajduje również uzasadnienie w orzecznictwie sądowym. I tak, w uzasadnieniu uchwały z dnia 6 czerwca 2012r. (III CZP 24/12, OSNC 2013/1/5) Sąd Najwyższy wskazał, że opłata za wydanie karty pojazdu pokrywa koszty jej wydania i jest świadczeniem na rzecz jednostki samorządu terytorialnego. Podobnie Wojewódzki Sąd Administracyjny w P. w wyroku z dnia 19 kwietnia 2012r. ((...) SA (...), LEX nr 1146058) stwierdził, że opłaty za wydanie karty pojazdu pobierane są przez właściwe urzędy powiatowe albo miejskie – stanowiące jednostki budżetowe. Legitymacji procesowej biernej powiatu w sprawie o zwrot nienależnie pobranego świadczenia za wydanie karty pojazdu nie kwestionowały również sądy powszechne i Sąd Najwyższy (por. uchwały: z dnia 2 czerwca 2010r. (III CZP 37/10, OSNC 2011/1/2) i z dnia 25 listopada 2011r. (III CZP 67/11, OSNC 2012/6/69).

W tym stanie apelacja pozwanego, jako niezasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.